

جزئیات مسیر هجرت کاروان رضوی در ایران/ قدمگاه‌های قطعی امام رضا(ع) کجاست

طول مسیر هجرت امام رضا(ع) ۳۴۵۰ کیلومتر است که ایشان دوسوم آن را در ایران طی کردند، یعنی پس از ورود از مرز شلمچه، به طور متوسط هر روز سی کیلومتر پیمودند تا اینکه پس از ۷۵ روز از سمت سرخس خارج شدند.

سرپرست گروه پژوهشی راه ولایت گفت: طول مسیر هجرت امام رضا(ع) ۳۴۵۰ کیلومتر است که ایشان دوسوم آن را در ایران طی کردند، یعنی پس از ورود از مرز شلمچه، به طور متوسط هر روز سی کیلومتر پیمودند تا اینکه پس از ۷۵ روز از سمت سرخس خارج شدند.

به گزارش خبرگزاری مهر، ۱۲۰۰ سال پیش یعنی در بیست و پنجم ذی‌القعدة سال ۲۰۰ هجری، کاروان امام رضا(ع) به اجبار مأمون و تحت نظر رجاء بن ابی‌ضحاک، مدینه منوره را به مقصد مرو ترک کرد و حدود شش ماه بعد به مرکز خلافت عباسیان رسید. به همین مناسبت با علی‌اصغر سالاری سرپرست گروه پژوهشی راه ولایت که تحت نظر بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا(ع) به شناسایی و ثبت قدمگاه‌های امام رضا(ع) در کشورمان مشغول است، گفت‌وگو کردیم.

وی گفت: در هجرت امام، چهارده نفر ایشان را همراهی کردند: موسی‌بن سیار، ابراهیم‌بن عباس، ابراهیم حسنی، هرثمة‌بن اعین(خواجه مراد)، عباس‌بن هلال و ابومحمد غلامان حضرت، اباصلت هروی خادم حضرت، محمدبن جعفر عموی حضرت، محمدبن ابی‌عباد کاتب حضرت، علی‌الصالح بن عبدالله بن حسین اصغر بن علی بن الحسین(ع)، محمد الجوانی بن عبدالله بن حسین اصغر بن علی بن الحسین(ع)، مردی از اهالی بلخ و یکی از نوادگان قنبر غلام امام علی(ع).

این محقق و پژوهشگر افزود: طول مسیر هجرت امام رضا(ع) ۳۴۵۰ کیلومتر است که ایشان دوسوم آنرا در ایران طی کردند، یعنی پس از ورود از مرز شلمچه، به طور متوسط هر روز سی کیلومتر پیمودند تا اینکه پس از هفتاد و پنج روز از سمت سرخس خارج شدند. به همین دلیل، پیش‌بینی می‌شود حضرت حدود ۷۰ تا ۷۵ منزل و قدمگاه در ایران داشته باشند.

سالاری ادامه داد: از این تعداد، تاکنون ۱۶ قدمگاه قطعی شناسایی شده است که هفت تای آنها به نام‌های «ابركوه، دهشیر، توران‌پشت، فراشاه(اسلامیه)، تفت(مالمیر)، مسجد فُرت و خرائق (مشهدک)» در یزد قرار دارد.

وی که بیش از یک دهه است روی پروژه جاده ولایت کار می‌کند، مسیری که کاروان رضوی(ع) از شلمچه تا مرو طی کرده است، افزود: شیخ صدوق از رجاء بن ضحاک نقل کرده است که گفته: «مأمون مرا فرستاد که علی‌بن موسی‌الرضا را از مدینه به مرو آورم و امر کرد آن جناب را از راه بصره و اهواز و فارس حرکت دهم و از طریق قم نبرم»، این امر از نظر تاریخی هم قابل قبول است، چرا که مأمون می‌خواست امام را از مسیرهای غیرمعمول گذر دهد تا امکان تماس دوستاناران ولایت کم شود و همچنین امام از کانون نهضت‌های احتمالی دور باشند.

سالاری افزود: آن حضرت پس از شلمچه، به منزلگاهی میان خرمشهر و آبادان رسیدند. سپس از طریق پل اربق - که هفتصد سال پیش ویران شده است - از کاروان عبور کردند و به اهواز و رامهرمز در رفتند. منزل بعدی «ارجان» در هشت کیلومتری شمال بهبهان بود که خوشبختانه یکی از قدمگاه‌های قطعی و شناسایی‌شده است. از این شهر تا ابرکوه در استان یزد، نشانه معتبری پیدا نکردیم و در ۹۰ منبع متقدم و متأخر تاریخی نیز نشانه‌ای از عبور کاروان امام از شیراز نیافتیم. بنابراین به احتمال زیاد کاروان حضرت از راه غیرمعارف دره مارون و تل خسرو (یاسوج) عبور کرده‌اند تا به اقلید و ابرکوه در استان یزد رسیده‌اند.

سرپرست گروه پژوهشی راه ولایت اظهارداشت: کاروان حدود پانصد کیلومتر را از یزد طی می‌کند و وارد شمالی‌ترین ناحیه استان یعنی عشق‌آباد طیس می‌شود و پس از عبور از دو شهر کهن فیروزآباد و کشمر، به نیشابور می‌رسد و با استقبال تاریخی مردم مواجه می‌شود. اتراقگاه دیگر امام رضا(ع) قدمگاه مشهور نیشابور است که تخته‌سنگی منقوش به جای پای حضرت نیز در آن وجود دارد. سپس حضرت از طریق طوس و پس از توقف در ده‌سرخ (قریه الحمراء) به سناباد در مشهد وارد می‌شوند.